

ΕΠΟ 42: Σύγχρονες Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις των Ευρωπαϊκών Κοινωνικών

1^η ΓΕ Εργασία 2021-2022
Καταληκτική ημερομηνία : 22/11/2021

Πρότυπη εργασία

Επεξεργασία : Γεωργία Δούκουρη

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

Πρώτη Γραπτή Εργασία ΕΠΟ 42

"Σύγχρονες Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις των Ευρωπαϊκών Κοινωνιών"

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2021-2022

Θέμα: «Ο Βέμπερ υποστηρίζει ότι βασική επιδίωξη του στη μελέτη για την Προτεσταντική Ηθική (ΠΗ) είναι να συμβάλει στην 'κατανόηση του τρόπου με τον οποίο οι ιδέες εντάσσονται στην ιστορική-κοινωνική εξέλιξη'. Πως στοιχειοθετείται η άποψή του; Να απαντήσετε βασιζόμενο/ες στο υλικό της ΠΗ.»

Υλικό στο οποίο θα βασιστείτε πρωταρχικά για την απάντησή σας:

- Μ. Βέμπερ, *Προτεσταντική Ηθική*, Εισαγωγή και Κεφάλαια: 1, 2, 3, 4 (σ. 11-134).
- Σ. Κονιόρδος, *Η Θέση του Βέμπερ για την ΠΗ της Εργασίας* (σελ. 1-70).

Πρόσθετη βιβλιογραφία:

- Κεφάλαιο για τον Μαξ Βέμπερ στο βιβλίο της Μ. Αντωνοπούλου, *Οι κλασικοί της κοινωνιολογίας: κοινωνική θεωρία και νεότερη κοινωνία* (Αθήνα, 2003 - ηλεκτρονική έκδοση).

Μπορείτε να βρείτε το συγκεκριμένο αρχείο μέσω του ακόλουθου συνδέσμου: <http://pandemos.panteion.gr/index.php?op=record&lang=el&pid=iid:537>.

- Κεφάλαιο για τον Μαξ Βέμπερ στο βιβλίο του Μ. Lallement, *Ιστορία των κοινωνιολογικών ιδεών* (Αθήνα, Μεταίχμιο 2004).

Επισυνάπτεται μαζί με το θέμα της εργασίας σε αρχείο pdf.

Μέγεθος εργασίας: Η εργασία σας θα πρέπει να είναι μεγέθους 2.000 λέξεων (εξαιρουμένης της βιβλιογραφίας και συμπεριλαμβανομένων των σημειώσεων) (+/- 10%).

Χρονικό περιθώριο-καταληκτική ημερομηνία: Δευτέρα, 22/11/2021

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

Πίνακας περιεχομένων

ΕΠΟ 42: Ειδικά θέματα ευρωπαϊκού πολιτισμού	1
1 ^η ΓΕ Εργασία 2021-2022.....	1
Εισαγωγή.....	4
1. Η καταγωγή του αστικού καπιταλισμού (βλ. ΠΗ: 21).....	4
2. Η σύνδεση ιδεών και καπιταλιστικού πνεύματος.....	6
3. Η ΠΗ και το πνεύμα του καπιταλισμού.....	7
Συμπεράσματα.....	11
Βιβλιογραφία.....	13

Εισαγωγή

Η εργασία επιχειρεί να παρουσιάσει την επιχειρηματολογία του Μαξ Βέμπερ για το ρόλο των ιδεών στην ιστορία μέσα από το κλασικό κοινωνιολογικό κείμενο *Η Προτεσταντική Ηθική και το Πνεύμα του Καπιταλισμού* (1904-1905).

Ειδικότερα αναλύεται η καταγωγή του αστικού καπιταλισμού, καθώς η βεμπεριανή μεθοδολογία εξετάζει ιστορικές συγκεκριμένες περιόδους, αλλά και τη συνδρομή των ιδεών και αξιών στην κοινωνική πρακτική. Έτσι αναφερόμαστε στην μοναδικότητα του φαινομένου εν τη γένεσει του στη δύση, και αναλύουμε γιατί η ορθολογικότητα είναι κεντρικό χαρακτηριστικό. Στη συνέχεια εμβαθύνουμε στη σχέση ιδεών με τον καπιταλισμό, όχι απλώς ως οικονομικό σύστημα, αλλά ως μια ηθική, ως καπιταλιστικό πνεύμα. Τέλος, η εργασία αναζητεί τους λόγους που η βεμπεριανή κοινωνιολογία αναζητά στον προτεσταντισμό, την ιδιαίτερη συνεισφορά του στην καπιταλιστική ανάπτυξη.

1. Η καταγωγή του αστικού καπιταλισμού (βλ. ΠΗ: 21)

Η συνεισφορά του Βέμπερ στην κατανόηση και εξέλιξη των σύγχρονων κοινωνιών θεωρείται θεμελιώδης, καθώς αναδεικνύει τη σημασία της κατανόησης των κινήτρων των δρώντων πίσω από τα κοινωνικά φαινόμενα (Lallement, 2004: 221). Ο Βέμπερ θα θεμελιώσει μια *κατανοούσα κοινωνιολογία*, ήτοι θα αναζητήσει μια σύνθεση ιστορίας, κοινωνικής μελέτης του μικρο και μακρο - επιπέδου (ήτοι άτομο και δομές) και φυσικά την οικονομία. Ως εκ τούτου θα αναδείξει τη βαρύτητα της ιστορικής ιδιαιτερότητας, της μοναδικότητας των κοινωνικών φαινομένων και του πολιτισμού (Αντωνοπούλου, 2003: 333-334 · ΠΗ: 41 · Lallement, 2004: 223-224).

Με αυτή τη μέθοδο ο Βέμπερ θα αναζητήσει απάντηση στο βασικό πρόβλημα ερμηνείας του νεωτερικού κόσμου και της πρωταρχικής συσσώρευσης του κεφαλαίου. Βέβαια θα αναγνωρίσει ότι η αυγή του

σύγχρονου κόσμου συνδέεται με τον κεφαλαιοκρατικό τρόπο παραγωγής, όμως θα αρνηθεί να ανάγει την ερμηνεία του μόνο σε υλικούς και οικονομικούς παράγοντες, όπως οι μαρξιστές (Κονιόρδος, 2002: 13). Ως εκ τούτου θα προσεγγίσει την *αποκλίνουσα περίπτωση της δύσης* κρίνοντας ότι ενώ καπιταλισμός με την έννοια της επιδίωξης του κέρδους υπήρχε και σε άλλες περιοχές και σε άλλους χρόνους, εντούτοις θεωρεί ότι στη Δύση θα λάβει μια συγκεκριμένη ειδική σύγχρονη μορφή (Κονιόρδος, 2002: 13, ΠΗ: 14).

Η βεμπεριανή κοινωνιολογία θα αποδώσει αυτήν την ειδική μορφή στη διαφοροποίηση του ευρωπαϊκού πολιτισμού που εδραιώνεται πλέον στα τέλη του 18^{ου} αιώνα. Τις ρίζες αυτής της ιστορικής ατομικότητας την αναζητά στην ανάδυση του ορθολογισμού πάνω στα χαλάσματα του μεσαιωνικού κόσμου. Διακρίνει την ορθολογικότητα ως ίδιον χαρακτηριστικό όλων των όψεων της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ζωής, ήτοι στην επιστήμη, στην τέχνη, στην εκπαίδευση, την οργάνωση του κράτους και της γραφειοκρατίας, και της οικονομίας (ΠΗ: 11-14).

Αυτή η ορθολογικότητα, διαπιστώνει, διέπει μοναδικά και τις καπιταλιστικές πρακτικές. Ο πυρήνας δεν είναι απλώς η επιδίωξη του κέρδους, αλλά η διαφοροποίηση της δύσης από τον άλογο και κερδοσκοπικό χαρακτήρα του καπιταλισμού εκτός της δύσης (ΠΗ: 15). Ως εκ τούτου, ο Βέμπερ επιχειρεί να κατανοήσει πώς ο δυτικός καπιταλισμός καταφέρνει να δαμάσει το άλογο κερδοσκοπικό κίνητρο και να στραφεί στην ορθολογικότητα, στην αξιοποίηση ευκαιριών ανταλλαγής, ειρηνικά αλλά και με κεφαλαιακό υπολογισμό (ΠΗ: 15-16).

Η διαμόρφωση, επομένως, του δυτικού ορθολογικού καπιταλισμού, δεν αρκείται στο κέρδος, αλλά στην επίτευξή του μέσα από την οργάνωση της οικονομίας κατά τρόπο ορθολογικό και υπολογιστικό. Δύο είναι τα βασικά επίδικα: η νομιμοποίηση της κεφαλαιακής συσσώρευσης και η ορθολογική οργάνωση της ελεύθερης (τυπικά) εργασίας (ΠΗ: 18-19).

Η επίτευξη των δύο αυτών πυλώνων ανάγεται στη μοναδική ιδιοτυπία του δυτικού ορθολογικού καπιταλισμού και σε παράγοντες όπως ο χωρισμός της επιχείρησης από τον οίκο με τη συνδρομή του δικαίου που υπερασπίζεται την ατομική ιδιοκτησία, αλλά και φυσικά την ύπαρξη πειθαρχημένου και ελεύθερου εργατικού δυναμικού, της ελεύθερης εργασίας των ελεύθερων πολιτών και αστών, εννοιών που απαντώνται μόνο στη δύση (ΠΗ: 19-21).

2. Η σύνδεση ιδεών και καπιταλιστικού πνεύματος

Το βεμπεριανό επιχείρημα επιχειρεί να ερμηνεύσει πώς η εκλογίκευση της κοινωνικής διάρθρωσης, της επιστήμης και του πολιτισμού συνδέονται με τη γένεση της ιδιαίτερης μορφής του δυτικού ορθολογικού καπιταλισμού. Αναρωτιέται πώς μεταβαίνει ο δυτικός πολιτισμός από την κριτική απέναντι στην κεφαλαιακή συσσώρευση, στη νομιμοποίησή της και στην κατίσχυση της ορθολογικής, υπολογιστικής συμπεριφοράς. Άρα στο επίκεντρο της μελέτης του θα τεθεί το ήθος αυτού του μοναδικού (την εποχή εκείνη) οικονομικού συστήματος (ΠΗ: 24).

Ο Βέμπερ αρνούμενος να ανάγει την οικονομική ερμηνεία σε μονο-παραγοντική θεωρία (Κονιόρδος, 2002: 13), θα εξετάσει το ήθος του οικονομικού συστήματος μέσα από το νόημα που αποδίδουν τα άτομα στη δράση τους (Κονιόρδος, 2002: 36, Lallement, 2004: 227-228). Θα στραφεί στην αναζήτηση ενός ψυχολογικού ενδιάμεσου που θα επιτρέψει τη νομιμοποίηση της συσσώρευσης, αλλά και την ανεπανάληπτη έως τότε εντατικοποίηση και πειθάρχηση της εργασίας (Φίλιας, 2002: 8-9). Η κατανοούσα κοινωνιολογία του θα στραφεί στη θρησκεία ως τον ισχυρό διαμορφωτικό στοιχείο της συμπεριφοράς (ΠΗ: 23-24), και πώς αυτή θα αποτελέσει επιταχυντικό συντελεστή στις σωρευτικές καπιταλιστικές διαδικασίες (Φίλιας, 2002: 9).

3. Η ΠΗ και το πνεύμα του καπιταλισμού

Η πρωτοτυπία της βεμπεριανής ανάλυσης δεν εντοπίζεται στη σχέση καπιταλισμού και αστικών στρωμάτων των δυτικών πόλεων, αλλά στο ότι αναζητά το νόημα των δρώντων κατά τρόπο που αυτό διαμορφώνει και ένα ειδικό νόημα του σύγχρονου καπιταλισμού (Αντωνοπούλου, 2003: 374-375). Άρα θα αναφερθεί σε ένα πνεύμα του καπιταλισμού και για να το εξηγήσει θα επινοήσει μια θεωρητική κατασκευή, ένα ευρετικό εργαλείο, τον *ιδεότυπο* (Κονιόρδος, 2002: 32-33). Ο ιδεατός τύπος δεν παρουσιάζει μια ιδανική κατάσταση. Εξάλλου, η βεμπεριανή μέθοδος υπερασπίζεται την *αξιολογικά ουδέτερη κοινωνιολογία* που δεν ασκεί κρίσεις (Κονιόρδος, 2002: 13) και που διασφαλίζει την εμπειρική αξιοπιστία (Αντωνοπούλου, 2003: 299). Είναι προϊόν της εμπειρικής έρευνας, αν και δεν απαντάται εμπειρικά στην καθαρή μορφή του, καθώς παρουσιάζει τα κοινωνικά φαινόμενα με την καθαρή μορφή τους, χωρίς τη συνθετότητα και πολυπλοκότητα της πραγματικής ζωής (Αντωνοπούλου, 2003: 322).

Επομένως, το πνεύμα του καπιταλισμού περιγράφεται καλύτερα μέσα από τον ιδεότυπο του καπιταλιστή, όπως εκφράζεται από τις ρήσεις του Αμερικανού Μπέντζαμιν Φράνκλιν ως εκφραστή της συστηματικής και ορθολογικής επιδίωξης του κέρδους (Αντωνοπούλου, 2003: 375). Στοιχεία τέτοια είναι η επιδίωξη αύξησης του κέρδους και του πολλαπλασιασμού του, ο χρόνος αλλά και η πίστωση είναι χρήμα, το οποίο επιπλέον έχει και αναπαραγωγική και καρποφόρα φύση (ΠΗ: 44-46). Ωστόσο, το πρωτοποριακό της βεμπεριανής ανάλυσης είναι ότι αναδεικνύει τη διαπλοκή του καπιταλιστικού πνεύματος με το προτεσταντικό ήθος (Αντωνοπούλου, 2003: 375).

Αυτή η διαπλοκή δεν σημαίνει αιτιακή σχέση, αλλά σχέση *εκλεκτικής συγγένειας*, όπως ο Βέμπερ ορίζει τη σύγκλιση και αμοιβαία ενίσχυση της ΠΗ και του πνεύματος του καπιταλισμού ως αξιών που επιδρούν στην κοινωνική πρακτική στην ιστορική ατομικότητα της δύσης (Ευρώπης και Αμερικής (Αντωνοπούλου, 2003: 374-375). Η κατανοούσα κοινωνιολογία του Βέμπερ που εξετάζει τις ιστορικές ατομικότητες θα επιχειρήσει ερμηνεύσει τη δράση των ανθρώπων και τις αξίες που τις διέπουν και πώς αυτές αποτυπώνονται στο ιστορικό γίνεσθαι (Lallement, 2004: 228). Άρα στόχος του δεν είναι να αντικαταστήσει τις αιτιοκρατικές ερμηνείες για τη γένεση του καπιταλισμού (όπως πχ ο ιστορικός υλισμός του Μαρξ που αναφέρεται στη σύγκρουση παραγωγικών σχέσεων και παραγωγικών δυνάμεων) αλλά να αναγνωρίσει τις αλληλουχίες ανάμεσα στα φαινόμενα (Lallement, 2004: 224-225).

Ο Βέμπερ εξετάζει τα θρησκευτικά δόγματα, καθώς αυτά αφήνουν αποτύπωμα στην κοινωνική πρακτική, άρα εξετάζει τα πρακτικά αποτελέσματά τους (ΠΗ: 85). Έτσι στρέφεται στον προτεσταντισμό, διαπιστώνοντας μέσα από εργώδεις μελέτες ότι οι προτεστάντες είχαν μεγαλύτερη συμμετοχή στην ιδιοκτησία κεφαλαίου και συμμετείχαν σημαντικά στη βιομηχανία και στο εμπόριο, ενώ πλούσιες πόλεις αντίστοιχα φαίνεται να ασπάζονται τον προτεσταντισμό (ΠΗ: 31-32). Ενώ λοιπόν ο δυτικός κόσμος στρέφεται στην ορθολογική οργάνωση του βίου, συνάμα η παπική εξουσία αντικαθίσταται από τον προτεσταντισμό, μια θρησκεία απόλυτης ρύθμισης του βίου (ΠΗ: 32), αλλά και μια θρησκεία που απομυθοποιεί τον κόσμο, απομαγεύει και εξορθολογικοποιεί την πίστη, καθώς η σωτηρία δεν έρχεται μέσα από μυστήρια, αλλά μέσα από την εγκόσμια δραστηριότητα (ΠΗ: 91-93).

Εξερευνώντας τα χαρακτηριστικά με «ιδεατοτυπική τεχνική απλότητα» (ΠΗ: 85) του θρησκευτικού δόγματος, ο Βέμπερ τονίζει πώς οι προτεστάντες ανέπτυξαν έναν οικονομικό ρασιοναλισμό που πηγάζει από την ανάγκη υπηρετήσης της πίστης τους και όχι λόγω άλλων ιστορικών και πολιτικών

διαστάσεων (ΠΗ: 35). Βέβαια, λίγο παραπάνω έχει αναγνωρίσει ότι η εξάπλωση της Μεταρρύθμισης οφείλεται σε ιστορικές αιτίες στις οποίες η θρησκευτική δογματική προσήλωση δεν είναι αιτία οικονομικών φαινομένων, αλλά κατά τρόπον συνέπειά τους (ΠΗ: 31-32).

Ο Βέμπερ θα εστιάσει στην εσωτερική συγγένεια που εμφανίζει ο εγκόσμιος ασκητισμός ιδίως του καλβινικού πουριτανισμού ενάντια στην παραδοσιοκρατία και τον μυστικισμό, με τη στροφή στην κεφαλαιακή συσσώρευση (Κονιόρδος, 2002: 35-36 · ΠΗ: 36-39). Παραπάνω, διαπιστώσαμε την ηθική νομιμοποίηση της κεφαλαιακής συσσώρευσης (ΠΗ: 43-45), Αντίστοιχη βαρύτητα έχει το ηθικό χρέος, στο οποίο αναφέρεται και ο Φραγκλίνος, η εργατικότητα και τιμιότητα (ΠΗ: 45). Η βεμπεριανή ανάλυση θα εστιάσει στο πώς η Μεταρρύθμιση συνδέεται με ένα ήθος πρωτοφανές και ανεπανάληπτο που εμφανίζεται μόνο στη δύση, και αυτό είναι η ιδέα του επαγγελματικού καθήκοντος, θεμελιώδες για τον καπιταλιστικό πολιτισμό (Αντωνοπούλου, 2003: 376).

Μέχρι τότε η εργασία συνδεόταν με την επιβίωση, και δεν υπήρχε περίσσεια εργασία. Ωστόσο, ο Βέμπερ διατείνεται ότι η πολιτιστική επανάσταση της Μεταρρύθμισης απομακρύνει την εργασία από τη *ζωάρκεια* (Κονιόρδος, 2002: 59) και τη μετατρέπει σε κάλεσμα, σε αυτοσκοπό, καθώς ενδύεται τη θεική κλήση (Αντωνοπούλου, 2003: 378). Για αυτό και θα δώσει ιδιαίτερη έμφαση στον καλβινισμό και στο *δόγμα του προκαθορισμού*, καθώς σε αντίθεση με τα πρώτα βήματα του λουθηρανισμού που δεν απομακρύνονται από την παραδοσιακή αντίληψη περί εργασίας (ΠΗ: 75), ο καλβινισμός νομιμοποιεί την εργασία ως επάγγελμα, καθώς φέρει ενδείξεις θείας χάρις. Άρα στρέφει τον πιστό σε ένα συστηματικό αυτοέλεγχο, σε μια εργασιακή πειθαρχία που απαιτείται για την καπιταλιστική ανάπτυξη (Αντωνοπούλου, 2003: 378-379 · ΠΗ: 84, 87).

Η σωτηρία κρίνεται μέσα από τα αποτελέσματα του εγκόσμιου ασκητισμού (ΠΗ: 70-7), και έχει μετρήσιμο χαρακτήρα. Άρα η ακούραστη

επαγγελματική δραστηριότητα είναι δόξα προς το θεό, κατά τρόπο όμως που παράγει καλά έργα μέσα στην κοινωνία, εγκόσμια και όχι με αρνησικοσμία (ΠΗ 97-100:, Κονιόρδος. 2002: 66-67).

Η ορθολογική και μεθοδική συμπεριφορά του πιστού μέσα από την εργασία, επιδιώκει τον πολλαπλασιασμό της δόξας του θεού στη γη και αυτός ακριβώς ο έλλογος χαρακτήρας της κοινωνικής δράσης, είναι το σπουδαίο πρακτικό ιδεώδες του πουριτανισμού (ΠΗ: 102-103, 109, 177). Αυτό βέβαια αναδεικνύει και μια στοχοπροσήλωση, έναν υπολογισμό που διέπει την καθημερινή ζωή, μια ατομικότητα, μια εσωτερική μοναξιά του μεμονωμένου ατόμου (ΠΗ: 90, 92) που απομακρύνεται από τους *ιδεότυπους της παραδοσιακής και συγκινησιακής κοινωνικής δράσης* και δείχνει την κατίσχυση της ορθολογικής πράξης (Κονιόρδος, 2002: 39-41).

Βέβαια, τα κίνητρα του προτεσταντικού εγκόσμιου ασκητισμού είναι η δόξα προς το θεό (ορθολογική ως προς την αξία δράση), και όχι η ενίσχυση της καπιταλιστικής ανάπτυξης μέσα από την ηθική συνεισφορά σε κεφαλαιακή συσσώρευση και εργασιακή πειθαρχία. Ο Βέμπτερ διαπιστώνει ότι διόλου δεν επεδίωκαν μια σύνδεση της ΠΗ με το πνεύμα του καπιταλισμού (ΠΗ: 72). Αυτό θα ονομάσει ως το *παράδοξο των μη αναμενόμενων (ή μη επιδιωκόμενων) αποτελεσμάτων της ανθρώπινης δράσης*, αναδεικνύοντας τη συνθετότητα της κοινωνικής ζωής. Όσο ορθολογική και αν είναι η κοινωνική πρακτική, όποια και αν είναι τα κίνητρά της, εντούτοις η επενέργειά της μπορεί να διαφέρει από τη δράση και τους σκοπούς της. Ενώ οι προτεστάντες δρούσαν για δόξα του θεού, το πρακτικό αποτέλεσμα της πίστης τους λειτούργησε ευεργετικά για την ανάπτυξη του δυτικού ορθολογικού καπιταλισμού (Κονιόρδος, 2002: 37-38).

Καταληκτικά, ο Βέμπτερ επεδίωκε να τονίσει την περιπλοκότητα των κοινωνικών φαινομένων και να ανταπαντήσει στις μονο-παραγοντικές κοινωνιολογικές ερμηνείες. Αναδεικνύει στο έργο του την ανάγκη μιας πολυπαραγοντικής και αξιολογικά ουδέτερης κοινωνιολογίας, η οποία θα συνθέτει στην ανάλυσή της, την ιστορική, *ιδιογραφική* κατά Αντωνοπούλου

(2003: 299) μέθοδο που αναγνωρίζει τη σημασία του επιμέρους για την ερμηνεία του κοινωνικού κόσμου. Ο Βέμπερ, προασπίζει την ανάγκη μιας γενικής εξέτασης του συνόλου των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων σε μια συγκεκριμένη ιστορική φάση. Διαφωνεί με τις μεταφυσικές παραδόσεις που δεν αναγνωρίζουν την ανάγκη της εμπειρικής επικύρωσης (Lallement, 2004: 223-224), αλλά και με τους θετικιστές που αναζητούν νομοθετικές επικυρώσεις όπως οι φυσικές επιστήμες (Αντωνοπούλου, 2003: 299). Κατά τον ίδιο τρόπο αντιτίθεται και στην ερμηνεία του νεωτερικού κόσμου με προτεραιότητα στην οικονομική του βάση. Αντίθετα αναζητά το πώς ο πολιτισμός, πώς οι ιδέες και αξίες επιδρούν στη διαμόρφωσή του, χωρίς να επιζητεί να αντικαταστήσει τη μαρξική προσέγγιση της παραγωγής με τις ιδέες (Κονιόρδος: 2002 13 · Φίλιας, 2006: 8-9). Έτσι συνδέει τις εκλεκτικές συγγένειες της θρησκευτικής πίστης με την καθημερινή πρακτική, επέδρασαν στην εξέλιξη του υλικού πολιτισμού (ΠΗ: 80).

Συμπεράσματα

Ο Μαξ Βέμπερ κατατάσσεται στους κλασικούς της κοινωνιολογίας, καθώς η μεθοδολογία του διαμορφώνει μια διακριτή επιστημονική πρόταση για την κοινωνιολογική ερμηνεία του νεωτερικού κόσμου. Στρέφεται στην αναζήτηση συμπλεγμάτων σχέσεων σε συγκεκριμένες ιστορικές ατομικότητες, αναδεικνύοντας τη σημασία της κατανοούσας επιστήμης.

Η εργασία εξέτασε τη βεμπεριανή επιχειρηματολογία για μια πολιτισμική κριτική στη γένεση της νεωτερικότητας. Ο Βέμπερ μελετά την *αποκλίνουσα περίπτωση της δύσης* και πώς εκεί διαμορφώνεται μια αλληλουχία μεταξύ του προτεσταντισμού και της ανάπτυξης ενός *καπιταλιστικού πνεύματος* που συμβάλλει στη μοναδικότητα του *δυτικού ορθολογικού καπιταλισμού*, όχι αιτιακά, αλλά με σχέση *εκλεκτικής συγγένειας*. Η σύνδεση του κεφαλαιοκρατικού τρόπου παραγωγής με τη σημασία μιας

ηθικής και αξιακής πρακτικής, αναδεικνύει ότι για τη μελέτη της νεωτερικότητας δεν αρκεί μια έρευνα στο οικονομικό πεδίο, αλλά απαιτείται συνάμα και η μελέτη των ιδεών που διαμορφώνουν τον κόσμο.

Βιβλιογραφία

Αντωνοπούλου Μ. (2003), *Οι Κλασικοί της Κοινωνιολογίας – Κοινωνική Θεωρία και Νεότερη Κοινωνία*, Αθήνα: Σαββάλας.

Κονιόρδος, Σ. (2002), *Η Θέση του Βέμπερ για την Προτεσταντική Ηθική της Εργασίας*, Αθήνα: ΕΑΠ.

Lallement, M.(2004), *Ιστορία των κοινωνιολογικών ιδεών*, Αθήνα: Μεταίχιμο.

Φίλιας, Β., «Εισαγωγή», στο Weber, Μ. (2006), *Η Προτεσταντική Ηθική και το Πνεύμα του Καπιταλισμού*, Αθήνα: Gutenberg, σ.σ. 7-9.

Weber, Μ.(2006) *Η Προτεσταντική Ηθική και το Πνεύμα του Καπιταλισμού*, Αθήνα: Gutenberg.